

Beleidsregel selectieproces voor grote zonnevelden in Ede

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Ede; gelezen het voorstel van 25 februari 2020 aan burgemeester en wethouders; gelet op de artikelen 2.1, eerste lid, onder c, 2.4, eerste lid, artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3° van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht; besluit:

Hoofdstuk 1. INLEIDING

Achtergrond - de energietransitie

De gemeente Ede wil in 2050 energieneutraal zijn. Deze doelstelling is opgenomen in de Routekaart Ede energieneutraal (vastgesteld door de gemeenteraad op 8 maart 2018) en in het bestuursakkoord Ruimte voor Ede 2018-2022. De doelstelling sluit aan bij de doelstelling van het Gelders Energie Akkoord (GEA) en het beleid vanuit de landelijke overheid zoals is opgenomen in het Klimaatakkoord.

De gemeente staat voor de enorme opgave om de klimaatdoelstellingen tijdig te realiseren. De opgave bestaat uit een mix van maatregelen gericht op energiebesparing en duurzame opwek van de resterende energiebehoefte. De spanning die zit op de uitvoering van de energietransitie wordt steeds zichtbaarder. Zo verloopt de ontwikkeling van zonnepanelen op daken voorspoedig. De uitnodiging aan de markt om te komen met initiatieven voor zonnevelden tot 2 ha, heeft echter nog nauwelijks resultaat opgeleverd. Tegelijk zien we dat belangstelling wordt getoond voor de ontwikkeling van zonnevelden groter dan 2 hectare vanwege de financiële haalbaarheid.

Zonder aanvullende maatregelen zullen de doelstellingen uit het bestuursakkoord 2018-2022 ten aanzien van hernieuwbare energie dan ook niet worden gehaald. Daarom heeft de gemeenteraad van Ede op 12 december 2019 besloten ruimte te bieden aan initiatieven voor grote zonnevelden.

De Edese benadering - selectie voor grote zonnevelden

Het college van burgemeester en wethouders deelt de mening van het kabinet dat het vanuit het oogpunt van de voedselvoorziening, biodiversiteit, landschap en cultuurhistorie van belang is, zorgvuldig om te gaan met onze landbouwgronden en natuur. Om die reden werkt de gemeente met een selectie bij de ontwikkeling van grote zonnevelden. De selectie houdt in dat initiatiefnemers na het intakegesprek tot een bepaalde datum een schetsplan kunnen indienen. Deze schetsplannen worden vervolgens getoetst aan de criteria die voortvloeien uit de 'Wind- en zonnewijzer, handreiking bij duurzaam energie opwekken'.

Na de sluiting van de inschrijvingsperiode voor het schetsplan, volgt de gemeentelijke beoordelingsperiode van circa 6 weken. In deze periode worden de ingediende initiatieven getoetst aan beleid (de Wind- en zonnewijzer), ruimtelijke kwaliteiten en wet- en regelgeving. Een rapportcijfer wordt toegekend aan initiatieven en de hoogst scorende initiatieven binnen de beschikbare beleidsruimte worden voorgelegd aan de gemeenteraad voor een verklaring van geen bedenkingen, waarna ze een positief advies ontvangen in de vorm van een beoordelingsbrief door het college van burgemeester en wethouders.

Deze hoogst scorende initiatieven kunnen verder uitgewerkt worden en toewerken naar een omgevingsvergunningaanvraag. Een positief advies in de selectie betekent geen garantie op een omgevingsvergunning. Dit is een apart traject met aanvullende afwegingen opengesteld voor zienswijzen van derden.

Het college neemt, totdat anders wordt besloten, geen initiatieven groter dan 2ha meer in behandeling zodra er in de huidige collegeperiode voor 40 ha aan initiatieven voor grote zonnevelden in behandeling is genomen en uiteindelijk is vergund.

Waarom een selectie?

De kern van de selectie is dat initiatieven op basis van een toetsingskader worden vergeleken, en alleen de beste ontwikkeld mogen worden. De concurrentie tussen initiatieven draagt naar verwachting bij aan de kwaliteit van plannen en bovendien krijgen alle partijen een gelijke kans op mogelijke ontwikkeling van een groot zonneveld.

Hoofdstuk 2. UITGANGSPUNTEN EN RANDVOORWAARDEN

Uitgangspunten bij inrichting van de selectieprocedure

Onderstaande uitgangspunten zijn van toepassing op het selectieproces van initiatieven voor zonnevelden groter dan 2 hectare.

1. Op basis van de Routekaart Ede energieneutraal (maart 2018) is de opgave voor zonnevelden tot 2022 bepaald op 50 ha netto. Deze 50 hectare is overgenomen in het Bestuursakkoord 2018-2022;
2. De gemeenteraad van Ede heeft op 12 december 2019 besloten om voorsnog ruimte te bieden aan 40 hectare netto¹ zonneveld voor grote zonnevelden;
3. Van deze 40 hectare wordt 8 hectare mogelijk ingevuld door een initiatief dat is opgestart voor het moment van vaststellen van de 'Wind- en zonnwijzer'; Binnen de nu voorliggende selectie is daarom ruimte voor **maximaal 32 hectare** netto grote zonnevelden. Burgemeester en wethouders verlenen uitsluitend een omgevingsvergunning tot aan dit vastgestelde plafond, met uitzondering van de in dit hoofdstuk beschreven afwijkingsmogelijkheden.
4. Voor de beoordeling van de initiatieven vormt de 'Wind- en zonnwijzer, handreiking bij duurzaam energie opwekken, vastgesteld d.d. 12 december 2019 (verder: Wind- en zonnwijzer), het toetsingskader;
5. De uitkomsten van de selectie zullen worden geëvalueerd. Indien met de selectie geen (of niet in voldoende mate) invulling wordt gegeven aan de gestelde doelstellingen ten aanzien van de duurzame energieopwekking, kan het college besluiten om een nieuwe selectie uit te schrijven.

Randvoorwaarden voor deelname aan de selectieprocedure

1. Het schetsplan dient voor 1 mei 2020 ingediend te zijn bij de gemeente Ede. Dit vindt bij voorkeur digitaal plaats via energieopwekken@ede.nl. Schriftelijk indiening is ook mogelijk door verzending naar Postbus 9022, 6710 HK Ede. Plannen die later worden ingediend worden niet beoordeeld en komen niet in aanmerking voor een omgevingsvergunning;
2. Het schetsplan wordt beoordeeld aan de hand van de criteria, die voortvloeien uit de 'Wind- en zonnwijzer'. De Wind- en zonnwijzer is concreet uitgewerkt in de beoordelingscriteria voor initiatieven die zijn opgenomen in hoofdstuk 3 'het selectieproces'. De criteria die zijn opgenomen in hoofdstuk 3 moeten dus worden geïnterpreteerd tegen de achtergrond van de Wind- en zonnwijzer.
3. De schetsplannen met de hoogste beoordelingsscore, met een totaal van opgeteld **maximaal 32 hectare**, krijgen de mogelijkheid om de plannen verder uit te werken aan de hand van het planproces zoals is opgenomen in de 'Wind- en zonnwijzer';
4. Na bekendmaking van de beoordeling door het college en de instemming van de gemeenteraad, krijgen de geselecteerde initiatieven maximaal 8 maanden de tijd om het plan verder uit te werken tot een definitief ontwerp en een volledige aanvraag omgevingsvergunning in te dienen.
5. Gemeente en initiatiefnemers dragen beide hun eigen risico en hun eigen kosten tot aan het moment van vergunningverlening. Indien geen selectie tot stand komt of vergunning wordt verkregen, dan kunnen partijen over en weer geen aanspraak maken op vergoeding van gemaakte kosten, geleden verlies of gederfde winst.

Afwijking van de drempel

Na het doorlopen van de selectieprocedure worden alle beoordeelde initiatieven geplaatst op een ranglijst. De hoogst scorende initiatieven worden toegelaten tot de ontwerpfase, tot het plafond van 32 hectare is bereikt. Burgemeester en wethouders kunnen met instemming van de gemeenteraad afwijking van het plafond toestaan voor het initiatief waardoor de drempel wordt overschreden. Hierbij geldt als voorwaarde:

1) Het begrip netto zonneveld wordt gedefinieerd op pagina 18 van de 'Wind- en zonnwijzer, handreiking bij duurzaam energie opwekken', d.d. november 2019.

- a. de totale overschrijding van de drempel is maximaal 4 hectare (zijnde 10% van de vastgestelde drempel);

Toelichting afwijken drempel

Na het doorlopen van de selectieprocedure ontstaat de volgende fictieve rangschikking:

1. Initiatief A 19 hectare - 13 punten
2. Initiatief B 15 hectare - 12 punten
3. Initiatief C 10 hectare - 10 punten

In deze situatie past alleen initiatief A binnen de drempel van 32 hectare. Bij toelating van initiatief B wordt de drempel overschreden (19 + 15 = 34 hectare). In zo'n geval kunnen burgemeester en wethouders - als de gemeenteraad daarmee instemt - in afwijking van de reguliere drempel van 32 hectare toch een afwijking toestaan voor het realiseren van 34 hectare. De reden hiervoor is dat op een relatief geringe overschrijding (in dit voorbeeld: 2 hectare) anders toch een beter beoordeeld initiatief niet kan worden uitgevoerd. Hierbij wordt meegewogen dat de selectie tussen initiatieven plaatsvindt op ruimtelijke kwaliteit, niet op hectares. Bovendien geldt de afwijkingmogelijkheid in gelijke mate voor alle initiatiefnemers. Er is daarom geen inbreuk op het beginsel van gelijke kansen.

Als de gemeenteraad geen ruimte biedt voor een afwijking van de drempel dan wordt initiatief C toegelaten.

Reservelijst

Geselecteerde initiatieven krijgen de mogelijkheid om gedurende 8 maanden tot een uitwerking van het definitief ontwerp te komen een volledige aanvraag omgevingsvergunning in te dienen. Maken zij hier geen gebruik van? Dan wordt eenmalig alsnog aan lager geëindigde initiatieven de ruimte geboden om een aanvraag voor een omgevingsvergunning in te dienen. Hiervoor geldt dat:

- a. de rangschikking wordt aangehouden van de selectieprocedure, waarbij alleen de best beoordeelde initiatieven een kans krijgen die nog niet eerder in de gelegenheid zijn gesteld om een aanvraag in te dienen;
- b. voor het indienen van een aanvraag opnieuw een periode geldt van 8 maanden voor het indienen van een volledige aanvraag;
- c. initiatieven worden toegelaten tot de drempel van 32 hectare, zonder verdere afwijkingmogelijkheid met instemming van de gemeenteraad.

Hoofdstuk 3. HET SELECTIEPROCES

Stap 1: Aankondiging en intakegesprek

Via de binnen de gemeente Ede gebruikelijke kanalen wordt vanaf 27 februari 2020 de selectie aangekondigd. Aan initiatiefnemers wordt de mogelijkheid geboden om zich aan te melden voor een 'intakegesprek' door een e-mail te sturen naar energieopwekken@ede.nl. Tijdens het intakegesprek wordt het initiatief besproken aan de hand van de 'Wind en zonnwijzer' en wordt indien gewenst een toelichting gegeven op het verdere selectie- en planproces. De intakegesprekken zullen naar verwachting plaatsvinden in de laatste twee weken van maart. Het intakegesprek is niet verplicht, maar wordt wel aangeraden.

Stap 2: indienen van de schetsplannen

Aan geïnteresseerde initiatiefnemers wordt de mogelijkheid geboden om een schetsplan op te stellen. Bij het opstellen van het schetsplan dienen de uitgangspunten in de Wind- en zonnwijzer in acht te worden genomen. Dit schetsplan van maximaal 2 A3'tjes (landscape, dubbelzijdig) moet **uiterlijk op 1 mei 2020** zijn ingediend bij burgemeester en wethouders. Dit kan digitaal in PDF-format via energieopwekken@ede.nl of schriftelijk. Het schetsplan bestaat uit:

1. Motivatie op het initiatief. Waarom en waarom hier?
2. Een korte beschrijving van het huidige gebruik van de percelen en de bestaande situatie;
3. Een toelichting waarin wordt ingegaan op de onder stap 3 genoemde beoordelingscriteria;
4. Een inpassingstekening (meetbaar en met een courante schaal) met daarop:
  - a. een zonering van alle functies (toegangsweg, objecten/elementen zoals trafo's/opslag, paden, parkeren t.b.v. onderhoud, panelen/tafels, wijze van inpassing landschappelijke, cultuurhistorische en ecologische waarden, bestaande en nieuwe beplanting e.d.) en daarop aangegeven de project-/werkgrens;
  - b. Overzicht van het oppervlakte van het zonneveld, conform Wind- en zonnwijzer (bruto en netto);
  - c. De geschatte energieopbrengst;
  - d. Inzicht in het percentage landschappelijke inpassing t.o.v. het gehele plan;
  - e. Beoogde hoogte van zonnepaneel tafels (inclusief constructie) en wijze van opstellen;

Stap 3: beoordeling van de schetsplannen

Beoordeling van de initiatieven geschiedt aan de hand van onderstaand **beoordelingsformulier**. De volgende waardering wordt gehanteerd:

Toetsingsc riteria	Onvoldoende / uitsluiting	Voldoende / passend	Meerwaard e
Criterion 1 - Ligging op kanskaart zon	Ligging in donkergroene gebieden leidt tot uitsluiting.	Ligging in lichtgroene gebieden (1 punt)	Ligging in witte gebieden (3 punten)
Criterion 2 - Trede op Edese Zonneladder	n.v.t.	Trede 4 (1 punt)	Trede 1, 2 en 3 (2 punten)
Criterion 3 - Beschikbaarheid van gronden (eigendom, pachtafspraken)	Niet in eigendom, niet aan kunnen tonen van afspraken met eigenaar leidt tot uitsluiting.	Aantoonbaar kunnen beschikken over de gronden (1 punt)	n.v.t.
Criterion 4 - Landschap	n.v.t.	Inrichtingsplan (op hoofdlijnen) passend in de landschappelijke structuur (1 punt).	Inrichtingsplan (op hoofdlijnen) waarin de landschappelijke, cultuurhistorische en ecologische waarden in onderlinge samenhang worden versterkt (2 punten).
Criterion 5 - Cultuurhistorie	n.v.t.	Behoud van aanwezige cultuurhistorische waarden - inpassing oude (landschaps)elementen en structuren (1 punt).	Behoud én versterking van cultuurhistorische waarden - verleden van de plek als inspiratiebron voor ruimtelijk ontwerp (2 punten).
Criterion 6 - Ecologie	n.v.t.	Door ecologisch onderzoek de huidige natuur waarden in beeld brengen en substantiële versterking van de biodiversiteit realiseren (1 punt).	Door ecologisch onderzoek de huidige natuur waarden in beeld brengen en substantiële versterking van de biodiversiteit realiseren door meerdere biotopen en soortgroepen te bevorderen. Gebruik hierbij de bio-morfologische kaart en hulpmiddelen voor natuur inclusief ontwerp in samenhang met landschap en cultuurhistorie (2 punten).
Criterion 7 - Participatie	Geen voorstel voor participatie (0 punten).	Informerend richting omwonenden en overige belanghebbenden (1 punt).	Ruimte voor dialoog, meedenken / meebeslissen over inpassing, aanwezige mogelijkheden voor participatie voor omwonenden en overige belanghebbenden (3 punten).
Criterion 8 - Terugbrengen oorspronkelijk gebruik	Geen voorstel voor het terugbrengen van de grond naar het oorspronkelijk gebruik leidt tot uitsluiting.	Aanduiding welke hoofdstructuren gehandhaafd worden na beëindiging (1 punt).	n.v.t.

Toelichting bij criterium 7 participatie

De gemeente Ede vindt het belangrijk de inwoners, bedrijven en andere belanghebbenden meedenken over hoe we meer duurzame energie kunnen opwekken en initiatieven kunnen ontplooien. Projecten die kunnen rekenen op draagvlak hebben een grotere kans op succes. Om die reden vindt de gemeente Ede het van belang dat er aandacht is voor participatie rond zonnevelden. In de selectiefase zal de inzending worden beoordeeld op het onderdeel procesparticipatie. Met andere woorden, welke ruimte is er naast informeren voor dialoog, meedenken en meebeslissen met belanghebbenden over de inpassing van een zonneveld?

Financiële participatie

Ondanks dat het aspect financiële participatie geen onderdeel uitmaakt van de beoordeling van de inzending, kan deze vorm van participatie wel degelijk bijdragen aan het vergroten van het draagvlak en een eerlijke verdeling van de lusten en lasten. In het klimaatakkoord is afgesproken dat voor grootschalige opwek van hernieuwbare elektriciteit op land wordt gestreefd naar 50% eigendom van de lokale omgeving. In de Wind- en zonnwijzer is dit streven eveneens opgenomen.

De gemeente Ede zou dan ook graag bij de initiatieven zien dat initiatiefnemers een inspanning leveren om financiële participatie uit te werken en concreet hierover in gesprek te gaan met de omgeving. De initiatiefnemer van een zonneveld doorloopt een proces om te komen tot een wenselijke en haalbare vormgeving van participatie. Dit gaat in ieder geval over proces participatie zoals net is genoemd, maar ook over de mogelijkheden van financiële participatie, eigendoms participatie, een bijdrage aan een omgevingsfonds of een combinatie hiervan. Hiertoe kan ook de samenwerking worden gezocht met een (lokale) energiecoöperatie. In het geval dat een inzending wordt geselecteerd, controleert de gemeente Ede voorafgaand aan de vergunningverlening of de initiatiefnemer met de omgeving hierover het gesprek is aangaan. Afspraken met de omgeving worden vervolgens vastgelegd in een overeenkomst.

De beoordeling vindt plaats door de beoordelingscommissie van het college van burgemeester en wethouders, bestaande uit: de wethouder duurzaamheid, de projectleider wind en zon, de adviseur wind en zon, een stedenbouwkundig adviseur, een landschapsarchitect, een adviseur ecologie en biodiversiteit, een adviseur cultuurhistorie en een communicatieadviseur.

Indien criteria 1, 3 en 8 als onvoldoende worden beoordeeld wordt de inschrijving als niet passend gezien en afgewezen. Op 6 van de 8 criteria kan meerwaarde gescoord kan worden. Meerwaarde op de verschillende onderdelen is van gelijke waarde, met uitzondering van criterium 1 en 7. Als op meer criteria meerwaarde toegekend wordt aan een initiatief, dan heeft dat initiatief een grotere kans om geselecteerd te worden voor de verdere uitwerking.

Op basis van bovenstaande beoordeling en waardering wordt aan een initiatief een rapportcijfer toegekend. Een initiatief dat voldoende scoort op alle criteria en richtlijnen scoort daarbij 8 punten. Vervolgens worden eventuele bonuspunten toegekend indien het initiatief meerwaarde kent. Indien de hoogst scorende initiatieven een gelijk rapportcijfer behalen en er geen ruimte is voor al deze initiatieven binnen de capaciteitsruimte van 32 hectare, dan zal doormiddel van loting worden bepaald welk project wordt voorgedragen aan de gemeenteraad.

De voorlopige uitslag van de selectiefase wordt uiterlijk 6 weken na de deadline voor de inzendingen bekend gemaakt.

Stap 4: de geselecteerde initiatieven worden voorgelegd aan de gemeenteraad

Nadat de selectiecommissie de initiatieven heeft geselecteerd, worden de initiatieven via het college voorgelegd aan de gemeenteraad. Daarbij wordt de gemeenteraad gevraagd in te stemmen met de selectie en een categorale verklaring van geen bedenking af te geven voor de betreffende initiatieven. Bij een positief besluit stemt de gemeenteraad ermee in dat het college de verdere vergunningverlening afhandelt. Met dit besluit van de gemeenteraad wordt de selectiefase formeel afgerond en zal het college verder verantwoordelijk zijn voor de uitwerking van de initiatieven en uiteindelijk de vergunningverlening.

Hoofdstuk 4. HET VERVOLGPROCES

Stap 5 : de ontwerpfase

Na de selectiefase worden de geselecteerde initiatieven door de initiatiefnemers, in overleg met de gemeente, uitgewerkt tot het niveau van een definitief ontwerp (verder: DO). Het DO bestaat in ieder geval uit een inrichtingsplan, inclusief beplantingsplan en toelichting, een beheerplan en een participatieverslag.

Dit DO vormt de basis voor de aanvraag omgevingsvergunning en de te sluiten anterieure overeenkomst. Het initiatief moet vervolgens binnen maximaal 8 maanden zijn uitgewerkt tot een definitief ontwerp (DO) en een volledige aanvraag omgevingsvergunning.

Stap 6 : Voorbereiding en uitvoering van de plannen

Nadat er overeenstemming is over het definitieve ontwerp kan de initiatiefnemer een aanvraag omgevingsvergunning indienen bij de Omgevingsdienst de Vallei (Oddv). Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van het omgevingsloket: <https://www.omgevingsloket.nl/>. Parallel aan de beoordeling van het plan en het voorbereiden van de planologische procedure wordt een overeenkomst tussen initiatiefnemer en gemeente opgesteld. De overeenkomst wordt aangegaan op het moment dat het college het ontwerpbesluit op de vergunning neemt.

Slotbepalingen

1. Dit besluit treedt in werking op de dag na die van bekendmaking.
2. Dit besluit wordt aangehaald als: Beleidsregel selectieproces voor grote zonnevelden in Ede 2020.

Vastgesteld in de vergadering van 25 februari 2020, zaaknummer 124449

Het college voornoemd,

drs. R.F. Groen MPA, mr. L.J. Verhulst

de secretaris, de burgemeester.